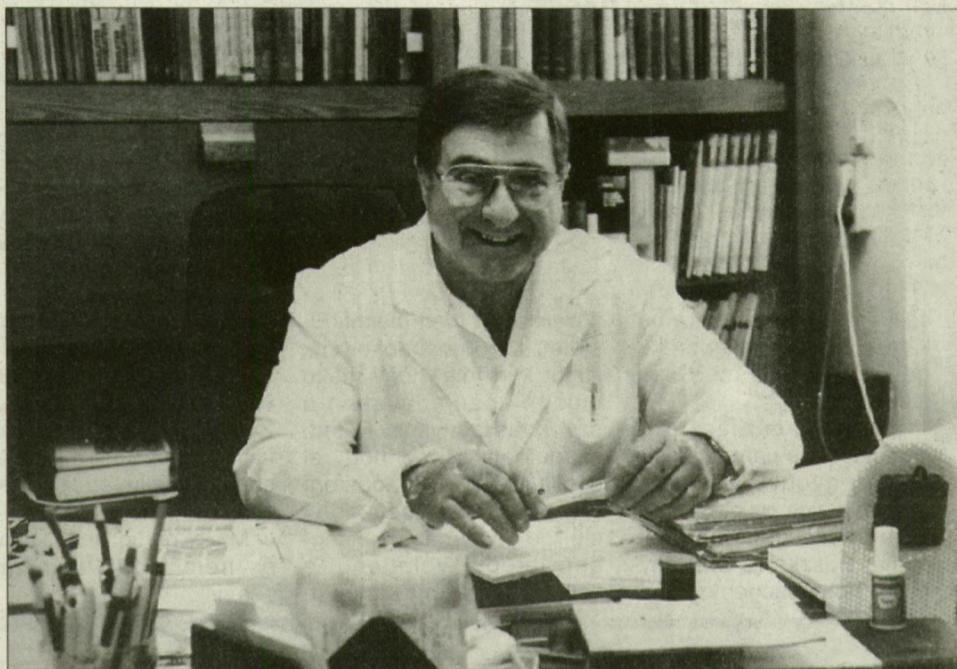

Fúró, fűrész és bagoly a jelvényben?

Beszélgetés Balogh Ádám sebészprofesszorral

Dr. Balogh Ádám. (Fotó: Schmidt Andrea)

a részem. Aki csak megszűröl nézi a világot, mondhatja, most már lenne lehetőségem elszakadni, de aki ismer, az tudhatja, talán soha nem lennék képes rá. Amíg az egészségem engedi, operálni akarok. Jó érezni, hogy használok vele beteg embertársaimnak. Van olyan ember, akinek a szava is gyógyít, nekünk, sebészeknek, kés is kell hozzá, az említett járulékos gyógyítási módok mellett is. Ersebészeti műtét volt az előbb, még ma két másik szenvedő beteget operálok.

– És még egy kérdés: hogyan érzi magát Szegeden?

– Ezek után még kell felelnem rá? Amíg állandó lakásunk nem volt, addig nehéz hónapjaink voltak, megoldódtak végre lakásgondjaink, panaszkodni okom se maradt, és időm se. A gyerekek megnöttek már, feleségem végig tartott mellettem, és ez mindig erőt adott az újrakezdéshez.

Családi háttér

– Jól tudom? Két gyereük van?

– A nagyobbik sebész lett, Németországban dolgozik, és három unokával örvendeztetett meg minket.

– Tehát eddig összesen három sebész nemzedék! Folytatódik még?

– Legfőképpen a legidősebb unokánk lehetne, mert ő a fiú, de nem tudhatjuk még, merre fordul az érdeklődése.

– És a kisebbik gyerek?

– Szerencsés volt, őt elhódította az irodalom a műtőasztal elől. Magyar irodalom és néprajz szakon végzett, a Néprajzi Múzeum munkatársa lett, és eredményesen dolgozik.

– Honnan származik a Balogh család?

– Nagypám, Balogh Sándor, Halápon volt főerdész.

– Mocsár Gábor hazájában?

– Egy teljes oldalt szentelt neki a Délibábjaim városa című könyvében. Selmebányán végezte az erdészeti akadémiát, Halápon kötött ki. Annak idején teljes évi fajtuttatásának az árát ajánlotta föl a halápi iskola főléptetésére. Az ötlet is tőle származik. Gazdák beszélgettek az állomáson az iskolába járás förtelmes viszonyairól, biztatni kezdte őket, építsenek ők egyet. Verték a vályogot, ki megnyit, ő a faanyagot adta hozzá. Két kiskorú gyermeke neki is oda járt utána.

A nagyapa neve tehát méltó módon megörökölte, az édesapa híre is említődött a ragaszkodó levélben. Minden lehetőség adva van, hogy a sebészprofesszor a spirál törvényei szerint jusson még magasabbra, és gyermekei, unokái folytassák a sort, hogy maximalisták legyünk. Egy pillanatra maradjunk azonban a pillanatnyi valóságnál: jobbulást és teljes gyógyulást kívánunk mai betegeknek.

És a későbbieknek is.

Horváth Dezső

be kellett feküdnöm. A gondos kezelés megtanított rá, hogy becsülöm kell a nővéreket, és tisztelnem munkájukat. Náluk nélkül a legjobb sebész se boldogulhatna.

– És a beteg se!

– Természetesen a beteg se, hiszen minden az ő érdekében történik. Mindenestre, ha minden orvosnak éreznie kellene azokat a fájdalmakat, amelyeket páciensei kénytelenek elviselni, föltehetően elnéptelenedne ez a pálya.

Az apa is sebész volt

– Sokan mondják, a jó sebésznek kenyéradója a halál.

– A legjobb sebész is ellenséggé kezel, és mindenáron szembeszáll vele. Csak az lehet a célja mind-egyikünknek, hogy a lehető legjobb egészségben adjuk vissza a beteget az életnek. Hatalmas cél ez is, de kevés. Nem mindegy, kit milyen áron mentünk meg az életnek. Mindenképpen ki kell iktatnunk a szervezetből a daganatot, hiszen az életet veszélyezteti, de el kell érniük a tőlünk telhető teljes igyekezettel, hogy emberhez méltó életet élhessen gyógyulása után. Az életnek kell visszaadnom minden beteget, de úgy, hogy a lehető legjobb életminőséget adhassam hozzá.

– A hétköznapi ember számára vérfagyasztó a sebész mestersége. Itt van ez a díszoklevél a falon, külföldi elismerést tükröz, de az emlémlájában balról egy fúró van, jobbról egy fűrész, alsó közepén egy nem tudom micsoda...

– Talán a hasfal feltáráására szolgáló kettős lapoc lehet...

– Fölül, középen pedig egy bagoly, amely nyilván az elmélyedő tudományt szimbolizálja.

– Archaizált szimbólumok ezek, azokból az időkben, amikor a sebész még szerszámokkal dolgozott.

– Akár az asztalosság jelvénye is lehetne. Dermesztő! Ma nem ilyenekkel dolgoznak?

– Inkább műszerjellegűek a mostani eszközeink. A speciális föladatakhoz igazítva.

– Hogyan lesz valakiből sebész?

– Mindenki másként. Édesapám is sebész volt, nekem természetes, hogy én is az lettem. Általános sebész volt, de nagyszerű orvos. Most kaptam egy levelet, hajdani gimnáziumom igazgatója küldte. Sebészt keresnek apám egykori helyére, és az a kívánsága, legalább olyan nagyszerű ember legyen, amilyen édesapám volt.

– Jó érzés lehet ilyet hallani.

– Engem, sajnos vagy szerencsémre, úgy dobált egyik helyről a másikra a sors, hogy mindenütt a sebészet más-más területen dolgozhattam. A Szegedre jövés azért nem okozott semmi külön gondot a

költözéssel járó családi megrázkódtatásokon kívül, mert életem nagyobbik felét vidéken töltöttem, tudtam tehát, mit vállalok. Tatán éltem gyermekkoromat, Győrben kezdtem a pályámat, onnan Budapestre kerültem a Szív- és Érsebészeti Klinikára. Ugyancsak Budapesten az Országos Onkológiai Intézet sebésze lettem később, aztán a Péterfy Sándor utcai kórház sebészeti osztályát vezethettem, és innen jöttem Szegedre klinikagazgatónak. Az általános sebészetet a győri nagy forgalmú kórházban tanulhattam, mellkasebészetet és daganatsebészetet Besznyák István professzortól, érsebészetet pedig két másik nagyszerű professzortól, Kudász Józseftől és Soltész Lajostól.

Daganatok, érbetegségek

– A sebészet hőskörében a gyógyító kés hatalmas szó volt.

– Maradt is, de társakra is talált a sebész. A radio-terápia és a kemoterápia ha valóban csatlakozhat, hárszmasban nagyszerű eredményeket érhetnek el.

– Bocsnatot kérek, de hadd évődjek továbbra is. Eljutottunk odáig, hogy mindent elkövet a modern sebész, csak operálnia ne kelljen?

– Természetesen így nem igaz. Arra törekszik a modern sebész – és már törekedhet! –: az elkerülhetetlen csonkolás a lehető legkisebb legyen, hogy az előbb említett új életminőség a legkönnyebben megteremthető lehessen. Ebben segít a sugár, és a nagy hatású gyógyszerek örvendetes sokasága.

– A tanszékfoglaló előadásában viszont azt hangsúlyozta, a daganatos szervet egészében kell eltávolítani.

– Nincsen ellentmondás a kettő között. Ahol a daganat se a sugárra, se a kemoterápiára nem reagál, ott marad a hagyományos és radikális műtét. És mindenképpen arra kell törekednünk, hogy ne bontsuk meg a daganatos szervet.

– Mert szétterjedhet a kór?

– Különböző áttételek keletkezését előzhetjük meg vele.

– Bár nem jelentettük be, de eddig a daganatok műtéteiről beszéltünk.

– Az érsebészet a másik szakterületem, hollandiai tanulmányutamon és Budapesten tanultam belőle a legtöbbet. Nem győzzük hangoztatni a dohányzás és a zsíros étkek káros hatását. Az elzáródott, tönkrement ereket kell átjárhatóvá tennünk, vagy műanyagból készült erek beültetésével pótolnunk.

– Volt alkalmunk többször is látni, már mindkét lábát levágták valakinek, az átkozott dohányzást még mindig nem tudta abbahagyni. Van, aki a nagyon súlyos és kockázatos műtetre vár, de még kiszökik a kórteremből, hogy rágyújthasson. Hétköznapi józansággal nem lehet megérteni az ilyen konok gyöngeséget.

Mindent idejében!

– Egyéb nyavalyák még?

– Az emlőrák és a hasi daganatok mellett a pajzsmirigy kóros elváltozásai is gyakoriak. A strúma és a pajzsmirigygyák.

– Ettől is az Isten őrizen bennünket! Van azonban egy súlyos hiedelem, orvosoktól is hallottam, panaszként: a belgyógyászkorál megesik, csak az utolsó stádiumban adják sebészi kézre a beteget, mondván, van még gyógyszer, amit kipróbálhatnak rajta.

– Köszönöm a kérdést, de nem csatlakozhatom az aggodalmakhoz. A lehető legjobb kapcsolatunk van a belgyógyászokkal. Ők is tudják, minél hamarabb operálunk meg valakit, annál nagyobb a teljes gyógyulás esélye. Vonatkozik ez Szeged és Csongrád megye belgyógyászain kívül a Bács-Kiskun, illetve a Békés megyeiekre, sőt Szolnok megyének a szegedi klinikához integrált részére is. Hatalmas bajok lennének, ha legalább ez nem valósult volna meg már!

– Mondta az előbb, sok helyen megfordult már. Jó Szegeden sebésznek lennie?

– A szegedi klinika jó híre adott. Törekvésem csak az lehet, hogy ezt a jó híret fenntartsam, nagynevű elődeim méltó utóda lehessenek.

Kulcslukon át

– Két műtét közti kávészünetben beszélgettünk, most jelentették, megkezdik a következő beteg altatását, de még néhány kérdésem lenne. Póriasan mondom: terjed a kulcslukon át való operálás.

– A laparoszkópiára, illetve az endoszkópiás műtétekre gondol? Bizonyos betegségek elhárításában valóban nem kell már valósággal kettészélni a beteget, kis műszerrel benyúlnak, és eltávolítják például a kövel megrakott epehólyagot. A legsűrűbben végzett, a legközönségesebb műtét lett belőle igen rövid idő alatt. Csaknem minden kórház rendelkezik már a hozzá szükséges műszerekkel, és hozzáértő orvosok is vannak. Azért is kell idejében orvoshoz menni, hogy ilyen kicsinek tűnő beavatkozással meg lehessen előzni a nagyobbat.

– A televízióban láthattuk, mekkora tud lenni az „elkövesedett” epehólyag. Alig fért ki a lukon.

– Azzal is korábban kellett volna orvoshoz fordulnia a betegnek. Amikor még kicsi a kő. A legtöbb ember szeret abban bízni, majd elmúlik a baj, közben növeget, és a végén, sokkal nagyobb kockázattal mégiscsak műteni kell.

– Már csak egy témám maradt: sokat operál.

– Megtehetném, hogy csak irányítanám és ellenőrizném a műtéteket, de szerintem a sebész addig sebész, amíg operál. Aki elszakad a műtőasztaltól, az elveszett a szép szakma számára. Nem engedhetem meg magamnak azt a luxust, hogy csak a tudománnyal és az oktatással foglalkozzam, a mindennapi munkából is ki kell vennem